

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 22 czerwca 2023 r.

w sprawie ustawy o świadczeniu wspierającym

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 26 maja 2023 r. ustawy o świadczeniu wspierającym, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 3 w ust. 2 wyrazy „w wieku od ukończenia 18. roku życia” zastępuje się wyrazem „pełnoletniej”;
- 2) w art. 3 w ust. 2 wyrazy „od 70 do 100 punktów” zastępuje się wyrazami „od 50 do 100 punktów”;
- 3) w art. 4 w ust. 1 pkt 1–6 otrzymują brzmienie:
 - „1) 220% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 90 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - 2) 180% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 82 do 89 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - 3) 140% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 74 do 81 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - 4) 100% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia

potrzebę tę określono na poziomie od 66 do 73 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

- 5) 70% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 58 do 65 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 6) 40% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 50 do 57 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.”;

4) w art. 5 skreśla się pkt 1;

5) dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. Świadczenie wspierające nie jest wypłacane jeżeli osoba, o której mowa w art. 3 ust. 2, została umieszczona w domu pomocy społecznej, rodzinnym domu pomocy, zakładzie opiekuńczo–lecznym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901), zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich.”;

6) w art. 7 w ust. 2 wyrazy „je pobierającej” zastępuje się wyrazami „pobierającej świadczenie wspierające”;

7) w art. 13 w ust. 2 i 5 wyrazy „przyznanie świadczenia wspierającego” zastępuje się wyrazami „świadczenie wpierające”;

- 8) w art. 15 skreśla się wyrazy „na podstawie przepisów niniejszej ustawy”;
- 9) w art. 16 w ust. 1 wyrazy „przetwarzają Zakład” zastępuje się wyrazami „są przetwarzane przez Zakład” oraz wyrazy „minister właściwy” zastępuje się wyrazami „przez ministra właściwego”;
- 10) w art. 17 w ust. 1 skreśla się wyrazy „składanego w postaci elektronicznej”;
- 11) w art. 18 w pkt 2 wyraz „zeznań” zastępuje się wyrazem „oświadczeń”;
- 12) w art. 23 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności,”;
- 13) w art. 23 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „art. 4b ust. 1 albo art. 4c ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 4b ust. 3”;
- 14) w art. 24 w ust. 3:
 - a) wyrazy „osobę składającą wniosek” zastępuje się wyrazem „wnioskodawcę”;
 - b) skreśla się wyrazy „w odrębnych przepisach”;
- 15) w art. 25:
 - a) w ust. 1 po wyrazach „ubiegająca się” dodaje się wyrazy „o świadczenie wspierające”,
 - b) w ust. 2 po wyrazach „ubiegające się” dodaje się wyrazy „o świadczenie wspierające”;
- 16) w art. 26 w ust. 2 wyrazy „prawo to” zastępuje się wyrazami „prawo do świadczenia wspierającego”;
- 17) w art. 26 w ust. 3 wyrazy „ukończenia przez nią 18. roku życia” zastępuje się

wyrazami „uzyskania przez nią pełnoletności” oraz wyrazy „ukończenia przez tę osobę 18. roku życia” zastępuje się wyrazami „uzyskania przez tę osobę pełnoletności”;

18) w art. 26 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Osoba, o której mowa w art. 3 ust. 2, wraz z wnioskiem może złożyć wniosek o wypłacanie świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390, 658 i 852), do miesiąca, w którym przyznano jej świadczenie wspierające. W takim przypadku świadczenie wspierające wypłaca się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyznano świadczenie wspierające.”;

19) w art. 28 w ust. 2 wyraz „rozpoznania” zastępuje się wyrazem „rozpatrzenia”;

20) w art. 28 w ust. 3 po wyrazach „ubiegającą się” dodaje się wyrazy „o świadczenie wspierające”;

21) w art. 29 w ust. 8 wyrazy „o postępowaniu egzekucyjnym w administracji” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.)”;

22) w art. 30 w ust. 2 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „wydawanych na podstawie ustawy”;

23) w art. 30 w ust. 2 w zdaniu drugim wyrazy „Art. 83 ust. 2, 3 i 5–7” zastępuje się wyrazami „Przepisy art. 83 ust. 3 i 5–7”;

24) w art. 30:

a) w ust. 3 wyrazy „w sprawie ustalenia poziomu” zastępuje się wyrazami „ustalająca poziom”;

b) w ust. 4 wyrazy „w sprawie ustalenia poziomu” zastępuje się wyrazami „ustalającej poziom”;

- 25) w art. 33 w pkt 9, w § 6 wyrazy „oraz dodatek elektryczny” zastępuje się wyrazami „dodatek elektryczny”;
- 26) w art. 35:
a) dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) w art. 4 uchyla się ust. 3;”,
b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) w art. 16:
a) w ust. 2 uchyla się pkt 4,
b) w ust. 3 wyrazy „ust. 2 pkt 1, 2 i 4” zastępuje się wyrazami „ust. 2 pkt 1 i 2”;
- c) dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:
„3) w art. 39a uchyla się ust. 5;
4) w art. 64 w ust. 5 uchyla się pkt 2.”;
- 27) skreśla się art. 37, art. 38, art. 42, art. 52–54 i art. 57;
- 28) w art. 39 w pkt 2, w art. 4b w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Przy ustaleniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku oraz niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, zdolność osoby do wykonywania określonych czynności, związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, na równi z innymi, oraz rodzaj wymaganego wsparcia, z uwzględnieniem samodzielności wykonania czynności, czasu niezbędnego do jej wykonania, bezpieczeństwa jej wykonania, bólu lub dyskomfortu przy jej wykonywaniu oraz konieczności wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą, mającą na celu zapewnienie zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej.”;
- 29) w art. 39 w pkt 2, w art. 4b ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Potrzebę wsparcia ustala się osobom, o których mowa w art. 1 pkt 1,

osobom posiadającym orzeczenie, o którym mowa w art. 5, i osobom, o których mowa w art. 62.”;

30) w art. 39 w pkt 2, w art. 4b dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przy ustalaniu poziomu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę następujące obszary codziennego funkcjonowania:

- 1) uczenie się i stosowanie wiedzy;
- 2) ogólne zadania i obowiązki;
- 3) spożywanie pokarmów i napojów;
- 4) higiena osobista związana z czynnościami fizjologicznymi;
- 5) mycie się i inna pielęgnacja ciała;
- 6) ubieranie się;
- 7) utrzymywanie zdrowia;
- 8) zmiana i utrzymanie pozycji ciała;
- 9) poruszanie się w domu i poza domem;
- 10) przenoszenie, poruszanie i manipulowanie przedmiotami;
- 11) porozumienie się;
- 12) podejmowanie decyzji;
- 13) życie domowe i prowadzenie gospodarstwa domowego;
- 14) życie w społeczności lokalnej, działalność społeczna i ekonomiczna.”;

31) w art. 39 w pkt 2, w art. 4b dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wagi dla poszczególnych obszarów codziennego funkcjonowania i kategorii w nich się znajdujących, przewidując zróżnicowanie wag w zależności od tego, w ilu i jakich obszarach osoba potrzebuje wsparcia, mając na względzie zapewnienie rzetelnej oceny poziomu potrzeby wsparcia.”;

32) w art. 39 w pkt 2, w art. 4c:

- a) w ust. 1 i 2 wyrazy „ustalenie potrzeby” zastępuje się wyrazami „ustalenie poziomu potrzeby”,

- b) w ust. 2 po wyrazach „wojewódzkiego zespołu” dodaje się wyrazy „do spraw orzekania o niepełnosprawności”;
- 33) w art. 39 w pkt 2, w art. 4c po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. W toku oceny codziennego funkcjonowania, w szczególności w zakresie wag dla poszczególnych obszarów codziennego funkcjonowania, kategorii w nich się znajdujących oraz zróżnicowania wag w zależności od tego, w ilu i jakich obszarach osoba potrzebuje wsparcia, bierze się również pod uwagę wyniki kwestionariusza, o którym mowa w art. 6b⁴ ust. 3.”;
- 34) w art. 39 w pkt 5, w art. 6b³ w ust. 1 i 2 skreśla się wyraz „niepełnosprawnej”;
- 35) w art. 39 w pkt 5, w art. 6b³ w ust. 2 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 6b⁶ ust. 1,” oraz po wyrazach „posiadanej decyzji” dodaje się wyrazy „, z uwzględnieniem art. 6b⁶ ust. 1”;
- 36) w art. 39 w pkt 5, w art. 6b⁴:
a) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Kwestionariusz, o którym mowa w ust. 3, służy dokonaniu samooceny przez osobę ubiegającą się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w zakresie ograniczenia lub utraty jej autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej w wykonywaniu określonych czynności, związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, z uwzględnieniem oceny poszczególnych czynności wyrażonych w wartościach punktowych, oraz wskazaniem oczekiwanego wsparcia i jego częstotliwości.”,
b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzory:
1) wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia,
2) kwestionariusza, o którym mowa w ust. 3
– mając na uwadze konieczność maksymalnego uproszczenia postępowania

w sprawie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia dla osoby składającej wnioski o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia oraz zapewnienie jednolitości oceny formalnoprawnej wniosku przez zespoły orzekające.”;

- 37) w art. 39 w pkt 6 w lit. b, w ust. 2a w pkt 4 skreśla się wyrazy „w samodzielnym funkcjonowaniu”;
- 38) w art. 39 w pkt 6 w lit. d, w ust. 3f wyrazy „o których” zastępuje się wyrazami „o których mowa”;
- 39) w art. 39 w pkt 7 w lit. d, w pkt 9 wyrazy „wniosku o wydania decyzji” zastępuje się wyrazami „wniosku o wydanie decyzji”;
- 40) w art. 39 w pkt 7 w lit. e, w ust. 4e skreśla się wyrazy „, o której mowa w art. 6b³ ust. 1”;
- 41) w art. 39 skreśla się pkt 10–13;
- 42) w art. 40 w pkt 5, w ust. 2 skreśla się użyty po raz pierwszy wyraz „oraz”;
- 43) w art. 40 w pkt 8, w ust. 5f po wyrazie „opieka” dodaje się wyrazy „, jednak nie niższa niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę”;
- 44) w art. 40 skreśla się pkt 13 i 14;
- 45) w art. 43 w pkt 4 w lit. a, w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „a także małżonkom” zastępuje się wyrazami „lub małżonkom tych osób, wspólnie zamieszkującym i gospodarującym z osobą wymagającą opieki”;

- 46) w art. 43 w pkt 4:
a) w lit. a, w ust. 1 w części wspólnej wyliczenia,
b) w lit. c, w ust. 3e
– wyrazy „w wieku do ukończenia 18. roku życia” zastępuje się wyrazami „niepełnoletnią”;
- 47) w art. 43 w pkt 4 w lit. d, w ust. 4a wyrazy „ostatniego dnia miesiąca” zastępuje się wyrazami „ostatniego dnia drugiego miesiąca”;
- 48) w art. 43 w pkt 6 w lit. c, pkt 2a otrzymuje brzmienie:
„2a) odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, w zakresie nazwy, adresu oraz numerów NIP i REGON – w przypadku, gdy wnioskodawcą jest dyrektor tej placówki albo ośrodka;”;
- 49) dodaje się art. 43a w brzmieniu:
„Art. 43a. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) w art. 8 po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:
„4b. Do dochodu ustalonego zgodnie z ust. 3, w celu ustalenia odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, nie wlicza się również świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...).”;
- 50) w art. 44 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) w art. 73 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Osobie, która nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielania wsparcia osobie, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia ... o świadczeniu wspierającym, zasiłek przysługuje przez okres 365 dni.”;

- 51) w art. 44 w pkt 3 skreśla się lit. b oraz pkt 4;
- 52) w art. 46 w pkt 2, w pkt 10c:
a) wyrazy „w oświadczeniu” zastępuje się wyrazami „we wniosku”,
b) wyrazy „oświadczenie, o którym mowa w art. 36c, zostało złożone” zastępuje się wyrazami „wniosek, o którym mowa w art. 36c, został złożony”,
c) wyrazy „tym oświadczeniu” zastępuje się wyrazami „tym wniosku”;
- 53) skreśla się art. 49 i art. 68;
- 54) w art. 55, w ust. 2 po wyrazach „dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 759),” dodaje się wyrazy „świadczenia ratowniczego z tytułu wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194),”;
- 55) skreśla się art. 56;
- 56) w art. 59 po wyrazach „złożenia wniosku” dodaje się wyrazy „o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego”;
- 57) w art. 60 w ust. 1 wyrazy „Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej’ zastępuje się wyrazami „urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rodziny, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i ministra właściwego do spraw pracy”;
- 58) w art. 60:
a) w ust. 1 wyrazy „o zamówieniach publicznych” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 11 września 2019 r – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.)”;

- b) w ust. 2 wyrazy „o zamówieniach publicznych” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 11 września 2019 r – Prawo zamówień publicznych”;
- 59) w art. 60 w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „lub 2”;
- 60) skreśla się art. 61;
- 61) w art. 63 w ust. 1 po wyrazach „31 grudnia 2023 r.” dodaje się wyrazy „, albo w których wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego został złożony do dnia 31 grudnia 2023 r.”;
- 62) w art. 63 w ust. 1 po wyrazach „przepisy dotychczasowe” dodaje się wyrazy „, z tym że świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 43 w brzmieniu dotychczasowym, lub zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 51, przysługuje również osobie, która ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051), lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658), albo nabędzie prawo do tych świadczeń”;
- 63) w art. 63 w ust. 2 wyrazy „z zastrzeżeniem” zastępuje się wyrazami „z uwzględnieniem”;

- 64) w art. 63 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Osoby, o których mowa w ust. 2, zachowują prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności.”;
- 65) w art. 63 dodaje się ust. 9a w brzmieniu:
„9a. Osoba składająca wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego może wraz z tym wnioskiem złożyć wniosek o wypłacanie świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 43 w brzmieniu dotychczasowym, lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 51, do miesiąca, w którym przyznano świadczenie wspierające. W takim przypadku świadczenie wspierające wypłaca się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyznano świadczenie wspierające.”;
- 66) w art. 63 w ust. 12 wyrazy „ostatniego dnia miesiąca” zastępuje się wyrazami „ostatniego dnia drugiego miesiąca”;
- 67) w art. 64 w zdaniu pierwszym wyrazy „od 70 do 89 punktów” zastępuje się wyrazami „od 50 do 81 punktów”;
- 68) w art. 64:
a) w zdaniu pierwszym wyrazy „z zastrzeżeniem art. 9 ust. 2 i art. 26 ust. 2” zastępuje się wyrazami „z uwzględnieniem art. 9 ust. 2 i art. 26”,
b) zdanie pierwsze oznacza się jako ust. 1 oraz zdanie drugie oznacza się jako ust. 2;

69) dodaje się art. 65a w brzmieniu:

„Art. 65a. 1. Przepis art. 4 ust. 1:

- 1) pkt 3 – w zakresie osób, którym w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie 74 i 75 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 39,
- 2) pkt 4,
- 3) pkt 5 – w zakresie osób, którym w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie 64 i 65 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 39

– stosuje się od dnia 1 stycznia 2025 r.

2. Przepis art. 4 ust. 1:

- 1) pkt 5 – w zakresie osób, którym w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie 58–63 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 39,
- 2) pkt 6

– stosuje się od dnia 1 stycznia 2026 r.”;

70) w art. 71 skreśla się pkt 1 i 2;

71) w art. 71 w pkt 3 skreśla się wyrazy „art. 37, art. 38, art. 42,”, wyrazy „, art. 52–54” oraz wyrazy „, art. 57”;

72) w art. 71 w pkt 3 skreśla się wyrazy „art. 44 pkt 3 lit. b i pkt 4,”;

73) w art. 71 w pkt 3 skreśla się wyrazy „, art. 49”;

74) w art. 71 skreśla się pkt 4;

75) w art. 71 w pkt 5 skreśla się lit. b;

- 76) w art. 71:
- a) w pkt 6 skreśla się wyrazy „art. 56 pkt 1,”,
 - b) skreśla się pkt 7.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2023 r. Senat rozpatrzył ustawę o świadczeniu wspierającym i uchwalił do niej 76 poprawek.

Uchwalając poprawki o charakterze merytorycznym, wzięto pod uwagę w szczególności: opinie, stanowiska i postulaty prezentowane w trakcie prac nad ustawą przez partnerów społecznych, w tym organizacje pozarządowe, ruchy i inicjatywy działające na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. Przedstawiciele strony społecznej wskazywali na konieczność modyfikacji szeregu rozwiązań przewidzianych w ustawie o świadczeniu wspierającym oraz uzupełnienia katalogu uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom.

Jedną z najistotniejszych zmian zaproponowanych przez Senat jest modyfikacja zasad ustalania wysokości świadczenia wspierającego poprzez obniżenie progu punktowego z 70 do 50 punktów oraz zwiększenie wartości procentowych renty socjalnej, czego następstwem będzie możliwość uzyskania wyższego świadczenia wspierającego przez osobę z niepełnosprawnością (**poprawki nr 2, 3, 67, 69 i 70**). Jednocześnie zaproponowane poprawki mają na celu sformułowanie przepisu epizodycznego w miejsce nieprecyzyjnego („zakresowego”) przepisu o wejściu w życie regulacji w odniesieniu do części osób z niepełnosprawnościami (art. 71 pkt 1 i 2), tak aby ustalenie terminu wejścia w życie regulacji nie nastęczało trudności jej adresatom.

Senat podzielił pogląd co do konieczności umożliwienia uzyskania prawa do świadczenia wspierającego przez osoby przebywające w domu pomocy społecznej, rodzinnym domu pomocy, zakładzie opiekuńczo–lecznym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich, przy czym wypłata tego świadczenia powinna być wstrzymana na czas pobytu w danej placówce (**poprawki nr 4 i 5**).

Uchwalając **poprawkę nr 18**, Senat stanął na stanowisku, że osoba wnioskująca o świadczenie wspierające powinna mieć możliwość złożenia wniosku o wypłacanie świadczenia pielęgnacyjnego dotychczasowemu opiekunowi aż do miesiąca, w którym zostanie jej przyznane świadczenie wspierające. W przypadku skorzystania z tej możliwości,

świadczenie wspierające powinno być wypłacane począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyznano to świadczenie. Analogiczną regulację zaproponowano w **poprawce nr 65** w odniesieniu do osób ubiegających się o świadczenie wspierające, których opiekunowie korzystają ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna na starych zasadach.

Senat podzielił również stanowisko partnerów społecznych co do konieczności uściślenia lub doprecyzowania szeregu innych rozwiązań ustawy o świadczeniu wspierającym. W związku z tym uchwalił poprawki, które mają na celu:

- uzupełnienie regulacji odnoszącej się do zasad ustalania potrzeby wsparcia, poprzez wskazanie dodatkowych czynników, które powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu potrzeby wsparcia, takich jak ból lub dyskomfort przy wykonywaniu określonych czynności przez osobę wymagającą wsparcia oraz zdolność do wykonywania przez tę osobę określonych czynności na równi z innymi (**poprawka nr 28**),
- wskazanie w ustawie konkretnych obszarów codziennego funkcjonowania, które należy brać pod uwagę przy ustalaniu poziomu potrzeby wsparcia (**poprawka nr 30**),
- sformułowanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia w rozporządzeniu wag dla poszczególnych obszarów codziennego funkcjonowania i kategorii w nich się znajdujących, z uwzględnieniem zróżnicowania wag w zależności od tego, w ilu i jakich obszarach osoba z niepełnością potrzebuje wsparcia, a także wskazanie, że w toku oceny codziennego funkcjonowania obligatoryjnie należy wziąć pod uwagę wyniki kwestionariusza samooceny trudności w zakresie wykonywania określonych czynności (**poprawki nr 31 i 33**),
- doprecyzowanie jakim celom ma służyć kwestionariusz samooceny trudności w zakresie wykonywania określonych czynności oraz wskazanie, że zarówno wzór kwestionariusza jak i wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, zostaną określone w akcie prawnym powszechnie obowiązującym, tj. w rozporządzeniu, a nie w Biuletynie Informacji Publicznej (**poprawka nr 36**),
- wskazanie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób niepodlegających zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z związku z koniecznością udzielania wsparcia osobie uprawnionej do świadczenia wspierającego, stanowić będzie kwota odpowiadająca wysokości pobieranego świadczenia wspierającego, przy czym kwota ta nie może być niższa niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę (**poprawka nr 43**),

- przyznanie opiekunowi osoby wymagającej opieki możliwości zachowania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego przez okres 2 miesięcy po miesiącu, w którym nastąpi zgon osoby wymagającej opieki (**poprawki nr 47 i 66**),
- wprowadzenie regulacji, która przesądzi, że świadczenie wspierające nie będzie wliczane do dochodu ustalanego w celu określenia odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej (**poprawka nr 49**),
- przyznanie osobie, która nie podejmie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielania wsparcia osobie uprawnionej do świadczenia wspierającego, prawa do pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez okres 365 dni (**poprawka nr 50**),
- przyznanie osobom, które do dnia 31 grudnia 2023 r. złożą wnioski o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, możliwości uzyskania tych świadczeń na dotychczasowych zasadach (**poprawka nr 61**),
- zapewnienie możliwości łączenia świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna ze świadczeniami emerytalno-rentowymi przez osoby, które do dnia 31 grudnia 2023 r. nabędą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna (**poprawka nr 62**).

Ponadto Senat zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 10 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r.

- Kodeks cywilny przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność, zaś w myśl art. 10 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy sąd opiekuńczy może zezwolić na zawarcie małżeństwa kobiecie, która ukończyła lat 16. Mając powyższe na względzie, Senat stanął na stanowisku, że kobieta, która przez zawarcie związku małżeńskiego stała się osobą pełnoletnią, powinna uzyskać prawo do świadczenia wspierającego. W tym celu uchwalono **poprawki nr 1, 17 i 46**.

Senat uznał, że należy umożliwić uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego przez małżonków osób, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osoby wymagającej wsparcia, jeśli wspólnie gospodarują i zamieszkują z osobą wymagającą wsparcia. W związku z tym uchwalono **poprawkę nr 45**.

Niezależnie od powyższego, Senat powziął wątpliwości w zakresie trybu, w jakim ustawa doszła do skutku. Zwrócono uwagę, że rozszerzenie na etapie prac w sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny zakresu ustawy o materię regulowaną m.in. w art. 37,

art. 38, art. 39 pkt 10–13, art. 40 pkt 13 i 14, art. 42, art. 44 pkt 3 lit. b i pkt 4, art. 49, art. 52–54, art. 56, art. 57, art. 61 oraz art. 68, może naruszać art. 2, art. 118 i art. 119 Konstytucji. Wskazane powyżej przepisy zmieniające inne akty prawne, nie były objęte pierwotnym przedłożeniem i nie mają związku z ustawą o świadczeniu wspierającym, a przynajmniej związek ten nie jest oczywisty.

W opinii Senatu zmiany zawarte w art. 37, art. 38, art. 39 pkt 10–13, art. 40 pkt 13 i 14, art. 42, art. 44 pkt 3 lit. b i pkt 4, art. 49, art. 52–54, art. 56, art. 57, art. 61 oraz art. 68, stanowią „nowość normatywną”, wychodzącą poza przedmiot i cel pierwotnego projektu ustawy, i w związku z tym powinny być one przedmiotem odrębnej inicjatywy ustawodawczej.

Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 119 ust. 1 Konstytucji Sejm rozpatruje projekt ustawy w trzech czytaniach. Zasada trzech czytań oznacza konieczność trzykrotnego rozpatrywania przez Sejm tego samego projektu ustawy. Ewentualne poprawki polegające na uzupełnieniu projektu ustawy o nową treść powinny pozostawać w związku z projektem złożonym w Sejmie, przy czym konieczne jest, aby relacja ta miała wymiar nie tylko formalny, ale również merytoryczny, tzn. konkretne poprawki dotyczące projektu powinny odpowiednio wiązać się z jego treścią – zmierzać do modyfikacji pierwotnej treści projektu, a nie do stworzenia nowego projektu. Dopuszczalny zakres poprawek nie powinien wychodzić poza zakres przedmiotowy projektu, lecz generalnie pogłębiać ten zakres (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 1998 r. sygn. K 3/98). Wszelkie treści normatywne, wykraczające poza powyżej określone ramy poprawki, powinny być poddane wszystkim etapom procesu legislacyjnego, co ma eliminować ryzyko ich niedopracowania lub przypadkowości. Odmienne stanowisko oznaczałoby obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej i trzech czytań projektu (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. P 11/08).

Mając powyższe na względzie Senat uchwalił **poprawki nr 27, 41, 44, 51, 53, 55, 60 oraz 71–76**, eliminujące z ustawy regulacje wykraczające poza zakres pierwotnego przedłożenia, w tym w szczególności przepisy, które:

- określają, jaki organ ma pełnić funkcję instytucji łącznikowej, instytucji właściwej, instytucji miejsca zamieszkania i instytucji miejsca pobytu, w rozumieniu przepisów unijnych w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w odniesieniu

do sędziów, prokuratorów, żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych,

- zwiększają limit wydatków na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- wprowadzają zmiany odnoszące się do programów wspierania ekonomii społecznej oraz kosztów obsługi tych programów,
- modyfikują zasady wydatkowania środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych lub zakładowego funduszu aktywności w okresie obowiązywania stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego oraz po ich odwołaniu, a także wydłużają terminy na sporządzenie sprawozdań i rozliczenie dotacji przez organizacje pozarządowe, którym zlecono realizację zadań publicznych w okresie stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego oraz po ich odwołaniu,
- przedłużają okres funkcjonowania instytucji tzw. małego ZUS-u, która umożliwia korzystanie z niższej, proporcjonalnej do dochodu, składki na ubezpieczenia społeczne przez przedsiębiorców, których przychód nie przekracza kwoty 120 tys. zł.,
- wprowadzają do ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 obowiązek udziału opiekunów w żłobkach i klubach dziecięcych w szkoleniach oraz określają zasady finansowania programów rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
- zmierzają do wydłużenia terminów przeprowadzania okresowych szkoleń BHP oraz odnoszą się do limitu dzieci, które mogą być umieszczone w pieczy zastępczej.

Ponadto Senat uchwalił szereg poprawek o charakterze techniczno-legislacyjnym: zmierzających do sformułowania odesłań w sposób zgodny z Zasadami techniki prawodawczej, doprecyzowujących, ujednolicających terminologię ustawy, usuwających treści niemające wartości normatywnej, eliminujących ewentualne wątpliwości interpretacyjne, zapobiegających kolizji pomiędzy nowelizowanymi ustawami, językowych i redakcyjnych (**poprawki nr 6–16, 19–26, 29, 32, 34, 35, 37–40, 42, 48, 52, 54, 56–59, 63, 64 i 68**).